

100105 – «Мейманканаларда жана туристтик комплекстерде тейлөөнү уюштуруу» адистиги үчүн

«Манас таануу» дисциплинасы боюнча баалоо каражаттарынын фондусу (ФОС)

Контролдук/модулдук суроолор	Доклад темалары	Тестирлөө	СӨИ темалары
1. «Манас таануу» илиминин максаты жана милдеттери. 2. Эпостун дүйнөлүк маданияттагы жана адабияттагы орду. 3. Ч. Валихановдун эпосту изилдөөгө кошкон салымы. 4. В. Радлов жана эпостун Европага таанылышы. 5. Эне-Сай кыргыздарынын тарыхы жана эпостун жаралыш доору. 6. Сагынбай Орозбаковдун вариантынын академиялык өзгөчөлүгү. 7. Саякбай Каралаев – «XX кылымдын Гомери» катары. 8. Эпостун сюжети жана анын негизги үч бөлүмү. 9. Манастын төрөлүшү жана балалык чагы. 10. Манастын Каныкейге үйлөнүшү жана анын мааниси. 11. «Чоң казат» бөлүмүнүн сюжеттик мааниси. 12. Манастын өлүмү жана күмбөзүнүн тарыхы.	1. «Манас» – кыргыз элинин рухий энциклопедиясы. 2. Ч. Валиханов – «Манасты» кагазга түшүргөн алгачкы окумуштуу. 3. В. Радловдун Европа маданиятындагы «Манасты» изилдөөсү. 4. Сагынбай Орозбаковдун вариантындагы көркөмдүк чеберчилик. 5. Саякбай Каралаевдин вариантынын толуктугу жана эпикалык масштабдуулугу. 6. Манастын жети осуяты – улуттук идеологиянын негизи. 7. Бакайдын образы – акылмандыктын жана биримдиктин символу. 8. Каныкейдин образы – идеалдуу жар жана сарамжалдуу аял. 9. Алмамбеттин образы: достук жана тагдыр маселеси. 10. Эпостогу «Көкөтөйдүн ашы» жана анын тарыхый-социалдык мааниси.	1. «Манасты» биринчи жолу Европага тааныткан окумуштуу? (В. Радлов). 2. Сагынбай Орозбаковдун варианты канча саптан турат?. 3. Манастын жети осуяты кайсы жылы кабыл алынган? (1995). 4. «XX кылымдын Гомери» деп кимди аташкан? (С. Каралаев). 5. Ч. Валиханов эпостун кайсы бөлүмүн кагазга түшүргөн? (Көкөтөйдүн ашы). 6. Манастын атасы ким? (Жакып). 7. Манастын акылман кеңешчиси ким? (Бакай). 8. Алмамбет кайсы элден келген? (Кытай). 9. Каныкейдин өз аты ким? (Санрабига). 10. Эпостун эң чоң бөлүмү кайсы? (Чоң казат). 11. Манасчылардын касиети эмнеде? (Түш көрүү). 12. Эпостун 1000 жылдыгы качан белгиленген? (1995). 13. Эпостун энциклопедиялык мүнөзүн ким изилдеген?.	1. Фольклордун түрлөрүн окуп келүү жана талдоо. 2. «Манас – кыргыз элинин эпикалык улуу мурасы» (баяндама). 3. Эпосту изилдеген кыргыз окумуштууларынын тизмесин түзүү. 4. Ч. Валиханов менен В. Радловдун изилдөөлөрүн салыштыруу. 5. Эпостун сюжети жана каармандары боюнча эссе жазуу. 6. Манастын жети осуятын жаттоо жана чечмелөө. 7. Манасчылык өнөрүнүн касиети жана мааниси (реферат). 8. Сагынбай Орозбаковдун вариантындагы «Чоң казатты» окуп келүү. 9. Саякбай Каралаевдин вариантындагы «Семетейди» талдоо. 10. Азыркы манасчылар боюнча презентация даярдоо. 11. Эпостун кыргыз драматургиясына тийгизген таасирин изилдөө.

13. Эпостогу башкы каармандардын образдары (Манас, Бакай, Алмамбет). 14. Аялдардын образдары: Каныкей жана Айчүрөк. 15. Эпостун 1000 жылдык мааракеси жана анын тарыхый мааниси. 16. Манастын жети осуяты жана алардын мазмуну. 17. Манасчылык өнөр: устат жана шакирт маселеси. 18. Эпостогу улуттук оюндар жана алардын тарбиялык ролу. 19. Эпостогу каада-салттар жана адеп-ахлак нормалары. 20. «Манас» эпосунун географиясы. 21. Эпостун музыка өнөрүндө жана операда чагылдырылышы. 22. Эпостун сүрөт жана кино өнөрүндөгү орду. 23. Эпостун драмалык чыгармаларда колдонулушу. 24. Манас таануу илиминин калыптануу тарыхы. 25. Эпосту башка тилдерге которуу маселелери. 26. Эпостогу гуманисттик жана демократиялык идеялар. 27. Манасчылардын түш көрүү феномени.	11. Манасчылыктын психологиялык негиздери: Түш көрүү. 12. Легендарлуу манасчылар жана алардын мектептери. 13. «Манас» эпосундагы кыргыздын улуттук ат оюндары. 14. Эпостогу медициналык жана географиялык түшүнүктөр. 15. КРда «Манас» эпосунун 1000 жылдык мааракесинин белгилениши. 16. Эпостогу патриоттук тарбия жана Мекенди сүйүү. 17. Сүрөтчүлөрдүн эмгектериндеги Манастын элеси. 18. Опера жана музыка дүйнөсүндөгү Манас мотивдери. 19. Кино жана театр өнөрүндөгү Манастын чагылдырылышы. 20. Эпосту башка тилдерге которуунун көйгөйлөрү. 21. «Манас» жана дүйнө элдеринин эпостору: салыштырма талдоо. 22. Эпостогу жети осуяттын бүгүнкү күндөгү актуалдуулугу. 23. Манастын төрөлүшү жана «ат коюу» салты. 24. Эпостогу дипломатия жана эл аралык байланыштар. 25. Манасчылык өнөрүнүн устат-шакирт салттары.	14. Манастын күмбөзү кайсы жерде жайгашкан? (Талас). 15. Эпостун биринчи бөлүгү кандай аталат? (Манас). 16. Экинчи бөлүгү? (Семетей). 17. Үчүнчү бөлүгү? (Сейтек). 18. Эпостогу Манастын тулпары? (Аккула). 19. Манасчы Саякбай Каралаев кайсы жылдары жашаган?. 20. Эпос дүйнөлүк мурас катары кайсы уюм тарабынан таанылган? (ЮНЕСКО). 21. Манастын жети осуятынын биринчиси эмне? (Эл биримдиги). 22. «Манас» энциклопедиясы канча томдук болуп чыккан? (2 том). 23. Манасчылык өнөрүнүн калыптанышы качан башталган?. 24. Эпостогу терс каармандардын бирин атаңыз. (Коңурбай ж.б.). 25. Сагынбай Орозбаковдун вариантынын башкы өзгөчөлүгү эмнеде?. 26. «Манас» операсынын композиторлору кимдер?. 27. Эпостун сюжети боюнча алгачкы кинофильмдер. 28. Эпостогу улуттук тамак-аш кайда көп сүрөттөлөт?.	12. Искусствонун башка түрлөрүндөгү Манас мотивдери. 13. Эпостогу улуттук оюндар боюнча альбом түзүү. 14. Эпостогу каада-салттарды бүгүнкү күнгө салыштыруу. 15. Кыргызстандагы Манас ысымындагы жер-суу аттарын табуу. 16. Дүйнөдөгү Манас ысымындагы аталыштарды картага түшүрүү. 17. Манастын балалык чагы жана эрдиктерин конспектилоо. 18. Каныкейдин Манаска кылган кызматы боюнча талдоо. 19. Эпостун сюжети боюнча кроссворд же тест түзүү. 20. Манасчылардын айтуусундагы үзүндүлөрдү угуу жана талкуулоо. 21. «Манас» энциклопедиясы менен иштөө көндүмдөрүн калыптандыруу. 22. Эпостогу патриоттук тарбиянын элементтерин табуу. 23. Достук жана биримдик идеялары боюнча эссе жазуу. 24. Эпостун башка тилдерге котормолорун салыштыруу. 25. Дисциплина боюнча терминологиялык глоссарий түзүү. 26. Эпостогу ат жабдыктардын жана курал-жарактардын аталыштары.
--	---	---	--

28. «Манас» энциклопедиясынын жарык көрүшү. 29. Эпостун тарыхый негиздери жана илимий изилдөөлөр. 30. Манас таануу илиминин азыркы абалы жана келечеги	26. «Манас» эпосундагы адеп-ахлак жана этика маселелери. 27. Кыргызстандын географиясындагы Манас ысымындагы жерлер. 28. Балдар үчүн «Манас» (мультфильмдер жана китептер). 29. Манас таануу илимине салым кошкон залкар окумуштуулар. 30. Эпосту санариптештирүү жана заманбап технологиялар	29. «Манас» эпосундагы диний түшүнүктөр. 30. Манас таануу илиминин заманбап борборлору	27. Манастын күмбөзүнө виртуалдык саякат жасоо. 28. Жети осуяттын бүгүнкү күндөгү ролу (эссе). 29. Көчмөн цивилизациясы жана «Манас» эпосу. 30. Семестр ичинде өтүлгөн материалдар боюнча кайталоо суроолорун түзүү
--	---	---	--

«Манас таануу» дисциплинасы боюнча баалоо структурасы:

1. Баллдык-рейтингдик система.

Студенттердин жетишкендиктерин баалоо упайдык-рейтингдик системанын негизинде жүргүзүлөт. Студенттин жыйынтыктоочу баасы семестр ичиндеги практикалык сабактардан жана эки модулдан топтогон упайларынын суммасы менен аныкталат. Эгерде студенттин топтолгон упайлары жыйынтыктоочу бааны коюу үчүн жетиштүү болсо, ал арадагы аттестациядан (экзаменден) бошотулушу мүмкүн. Ошондой эле, студент модулдук текшерүүгө жана зачетко/экзаменге кирүү үчүн калтырылган сабактардын конспекттерин, практикалык иштерин жана СӨИ (студенттин өз алдынча иши) тапшырмаларын толук аткарып коргошу керек.

2. Баалоо шкаласы жана критерийлери

Булактарга ылайык, студенттин билими төмөнкүдөй упайдык шкала жана критерийлер менен бааланат:

- 86–100 упай («5» – эң жакшы): Студент программанын материалын терең өздөштүрсө, аны толук, ырааттуу жана так баяндап берсе, теорияны практика менен тыгыз байланыштыра алса, илимий тапшырмаларды жана суроолорду аткарууда эркиндик көрсөтсө, тапшырманын түрү өзгөргөн учурда да жооп берүүдөн кыйналбаса коюлат.

- 76–85 улай («4» – жакшы): Студент материалды бекем билсе, аны мазмундуу баяндаса, практикалык жана лабораториялык тапшырмаларды чечүүдө теориялык жоболорду туура колдоно алса жана аларды аткаруунун зарыл көндүмдөрүнө ээ болсо коюлат.
- 60–75 улай («3» – орто): Студент негизги материалды гана билсе, бирок анын деталдарын өздөштүрбөсө, так эместиктерге жана аныктамаларда анчалык туура эмес каталарга жол берсе, практикалык иштерди аткарууда кыйынчылыктарга учураса коюлат.
- 0–59 улай («2» – начар): Студент программалык материалдын чоң бөлүгүн билбесе, маанилүү каталарга жол берсе, практикалык иштерди ишенимсиз же чоң кыйынчылыктар менен аткарсан коюлат.

3. Баалоонун формалары жана усулдары

Дисциплина боюнча студенттердин билимин жана компетенцияларын текшерүү үчүн төмөнкү формалар жана усулдар колдонулат:

- Күндөлүк текшерүү: Лекциялык жана практикалык сабактар үчүн жумушчу дептерлерди, альбомдорду текшерүү жана баалоо.
- Оозеки сурамжылоо: Күндөлүк практикалык сабактарда студенттердин оозеки жооптору аркылуу алардын билим деңгээлин аныктоо.
- Модулдук текшерүү: Даярдалган билеттер боюнча оозеки формада жүргүзүлөт. Билеттер теориялык маселелерди жана практикалык мүнөздөгү тапшырмаларды камтыйт.
- Жыйынтыктоочу аттестация (Экзамен): Семестрдин аягында оозеки формада же тест түрүндө өткөрүлүп, анын жыйынтыктары бааланат.
- Интерактивдүү усулдар: Сабак учурунда аналитикалык жалпылоо, «Биргелешип издөө» дискуссиясы, Венндин диаграммасы, ротация, жуптарда жана кичи топтордо иштөө сыяктуу методдор аркылуу студенттин активдүүлүгү жана түшүнүгү бааланат.